

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 566/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 474/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 474/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „sa návrhom zo dňa 30.9.1991 domáhal úpravy užívania nehnuteľností v kat. úz. Trnava, ktoré sú zapísané na [REDAKOVANÉ]. Prvostupňový súd za obdobie od roku 1991 až po rok 2008 vykonal iba 12 úkonov a z uvedeného dôvodu som podal ústavnú sťažnosť, pričom ústavný súd SR nálezom zo dňa 28.01.2010 mojej sťažnosti vyhovel. Od tohto rozhodnutia však súd opätovne nekonal, pričom konanie sa nachádza v súčasnosti na Krajskom súde v Bratislave č. k. 14Co 474/12.

... mám za to, že za 6 rokov ďalšieho trvania tohto konania súd nevykonal dostatok úkonov a spôsobenými prieťahmi boli porušené moje ústavné práva na spravodlivý proces bez zbytočných prieťahov.

... dávam do pozornosti súdu, že v súčasnosti už nie som vlastníkom 1/10 nehnuteľnosti v kat. Úz, Trnava [REDAKOVANÉ] s poukazom na rozsudok Okresného súdu Trnava, č. k. 8C 203/09 zo dňa 10.09.2015, a preto zanikol predmet sporu v konaní na Krajskom súde Bratislava č. k. 14 Co 474/12 ku dňu právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Trnava. Napriek uvedenej skutočnosti mám... však za to, že v období od roku 2010 do novembra 2015, kedy som prestal byť vlastníkom spoluvlastníckeho podielu, došlo v konaní k nečinnosti súdov.“

3. Sťažovateľ je toho názoru, že „doterajším postupom Krajského súdu v Bratislave bolo porušené moje Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov čím mi vznikla priama finančná škoda pozostávajúca z nemožnosti nakladania s mojím vlastníctvom tak, ako má na mysli § 123 Obč. zák. a teda... som nemohol predmet svojho vlastníctva držať, používať a zaobchádzať s ním a nemohol som tento predmet dať do nájmu tretej osobe podľa svojho uváženia a za obvyklých podmienok“.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod č. k 14Co 474/12 porušilo právo [REDAKOVANÉ] na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Krajskému súdu v Bratislave vo veci vedenej pod č. k 14Co 474/12 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

██████████ priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 6.000,- Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť mu do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

██████████ priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 245,70 Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet ██████████, advokáta, advokátska kancelária ██████████...“

5. Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril krajský súd zastúpený jeho predsedom podaním sp. zn. Spr. 3333/16 z 1. júla 2016, ktorý uviedol, že v uvedenej veci je referujúcou sudkyňou členka senátu 14 Co ██████████, ktorá vo svojom vyjadrení z 30. júna 2016 uviedla, že „... vec sp. zn. 14Co/474/2012 bola tunajšiemu súdu predložená dňa 01.10.2012 z dôvodu podaného odvolania sťažovateľa - navrhovateľa v 2. rade, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 9C/127/1992-258 zo na 19.05.2011, pričom sa so spisom ihneď ako jej bol pridelený predbežne oboznámila. Z napadnutého rozsudku zistila, že v konaní o návrhu navrhovateľov: 1. ██████████ ██████████..., 2. ██████████..., proti odporcom: 1. ██████████..., 2. ██████████..., 3. ██████████..., o určenie rozsahu užívania nehnuteľnosti, súd prvého stupňa rozhodol tak že zastavil konanie v časti týkajúcej sa návrhu sťažovateľa proti odporcom v 2. a 3. rade. V zostávajúcej časti súd návrh zamietol a odporcom náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie v časti zastavenia konania súd prvého stupňa odôvodnil tým, že sťažovateľ vzhľadom na zmenu vlastníckych vzťahov zbral svoj návrh proti odporcom v 2. a 3. rade späť, a preto súd v tejto časti konanie zastavil... V zamietajúcej časti vo vzťahu k navrhovateľke v 1. rade súd prvého stupňa konštatoval, že táto viac nedisponuje aktívnou legitimáciou v spore. V priebehu konania došlo k zmene vlastníckych vzťahov do tej miery, že došlo k zmene spoluvlastníckych podielov na predmetnej nehnuteľnosti, keď sa odporca v 1. rade stal takmer výlučným vlastníkom nehnuteľnosti (výška podielu 9/10) po tom, čo mu navrhovateľka v 1. rade svoje spoluvlastnícke právo k nehnuteľnosti previedla v rámci konania vedeného na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn. 8C/203/2009. V zamietajúcej časti vo vzťahu k sťažovateľovi súd prvého stupňa konštatoval že zo záverov znaleckého dokazovania jednoznačne vyplynulo, že predmetný rodinný dom nie je reálne

deliteľný, navrhovaný petit by ani nebol vykonateľný, keď na tento prípad nie je možné aplikovať ustanovenie § 139 ods. 2 zákona č 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, pretože spôsob hospodárenia so spoločnou vecou tak, ako to navrhovali navrhovatelia v tomto konaní, nie je možný, okrem toho, vzhľadom na podiel sťažovateľa (výška podielu 1/10) a prebiehajúce rokovania medzi ním a odporcom v 1. rade je reálny predpoklad, že dôjde k prevodu vlastníckeho práva na odporcu v 1. rade, ktorý sa stane výlučný vlastnom nehnuteľnosti. Proti rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie sťažovateľ s tým, že jedna izba v rodinnom dome je právne oddeliteľná od zvyšku domu a možnosť užívania tejto jednej izby v spornom dome je nepochybne daná.

Po týchto zisteniach referujúca sudkyňa zaradila vec do bežného poradia na vybavenie, keďže predmetom konania je určenie rozsahu užívania nehnuteľnosti, t. j. nejednalo sa o konanie vyžadujúce osobitnú alebo výnimočnú rýchlosť v zmysle Osobitných zásad pre všetky úseky Krajského súdu v Bratislave, stanovených v rozvrhu práce na rok 2012. Uznesením č. k. 14Co/474/2012-316 zo dňa 14.02.2014 vyzval súd sťažovateľa na odstránenie väd odvolania a zároveň požiadal Okresný súd Trnava o informáciu o stave konania vedeného na ňom pod sp. zn. 8C/203/2009, resp. o zapožičanie uvedeného súdneho spisu. Dôvodom na zisťovanie stavu konania na Okresnom súde Trnava, resp. na vyžiadanie ich spisu bola skutočnosť, že súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že na Okresnom súde Trnava je vedené konanie sp. zn. 8C/203/2009 o návrhu [REDAKOVANÉ] (odporcu v 1. rade) na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, pričom uvedené konanie bolo prerušené na základe vzájomnej žiadosti [REDAKOVANÉ] a sťažovateľa, za účelom mimosúdneho rokovania a uzavretia dohody. Ďalšie úkony v spise referujúca sudkyňa nevykonala vzhľadom na množstvo pridelených vecí a z toho vyplývajúcu pracovnú zaťaženosť. Referujúca sudkyňa má pridelených viac ako 220 neskončených spisov (celý senát 14Co má cca 580 neskončených spisov) a na základe pokynu predsedníčky senátu 14Co sa prednostne venovala veciam, v ktorých bola konštatovaná opodstatnenosť sťažnosti na prietahy v konaní.

V závere svojho vyjadrenia... tiež poukázala na skutočnosť, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti zo dňa 25.04.2016 podanej na Ústavný súd SR sám konštatuje, že zanikol predmet sporu v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislava pod sp. zn. 14Co/474/2012.

Napriek uvedenému však sťažovateľ nezobral svoje odvolanie späť a žiada od Ústavného súdu SR, aby prikázal odvolaciemu súdu konať bez zbytočných prietáhov.“.

6. Sťažovateľ v replike doručenej ústavnému súdu 1. augusta 2016 uviedol, že *„nálezom Ústavného súdu SR II. ÚS 193/09-24 zo dňa 28.1.2010 bolo okrem iných rozhodnuté tak, že Okresnému súdu Bratislava III. vo veci vedenej pod sp. zn. 9C 127/92 sa prikazuje konať bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľ mám za to, že od uvedeného nálezu Ústavného súdu SR až do právoplatnosti rozsudku Okresného súdu v Trnave, č. k. 8C 203/09 zo dňa 10.9.2015 právoplatnosťou ktorého zanikol predmet sporu v konaní na Krajskom súde v Bratislave, č. k. 14Co 474/12, teda za obdobie od roku 2010 do novembra 2015 tu došlo k ďalšej neodôvodnenej nečinnosti súdov, pričom práve uvedené obdobie je predmetom mojej sťažnosti.“.*

II.

7. Podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom

predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Sťažovateľ v petite sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde), namieta porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 474/2012. Tvrdenia o porušení základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, ústavný súd považoval iba za súčasť jeho argumentácie (obdobne III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07). Ústavný súd sa taktiež nezaoberal porušením označených práv postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 9 C 127/92, keďže sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený, v petite sťažnosti neoznačil okresný súd za porušovateľa svojich práv.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

11. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

12. Sťažovateľ namieta nečinnosť súdov v období „od roku 2010 do novembra 2015“, teda v období od právoplatnosti nálezov ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 193/09 z 28. januára 2010, ktorým ústavný súd vyslovil porušenie práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 127/1992 a zároveň prikázal okresnému súdu konať v ňom bez zbytočných priet'ahov; až do právoplatnosti

rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 8 C 203/09 z 10. septembra 2015, ktorou zanikol predmet napadnutého konania.

13. Ako už ústavný súd uviedol, predmetom posúdenia v tomto konaní nemôže byť obdobie, počas ktorého vo veci konal okresný súd ako súd prvého stupňa, pretože sťažovateľ postup okresného súdu v petite sťažnosti nenamietal. Z vyjadrenia krajského súdu vyplýva, že napadnuté konanie začalo 1. októbra 2012 predložením veci krajskému súdu z dôvodu sťažovateľom podaného odvolania proti rozsudku okresného súdu. Krajský súd uznesením zo 14. decembra 2014 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov odvolania a zároveň požiadal o informáciu o stave konania vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 8 C 203/09. Uvedené konanie o návrhu odporcu v 1. rade na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, ktorej sa napadnuté konanie týka, bolo prerušené na základe žiadosti jeho účastníkov (teda aj sťažovateľa) pre účel uzavretia mimosúdnej dohody. Rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 8 C 203/09 z 10. septembra 2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 3. novembra 2015, bolo zrušené a vyporiadané podielové spoluvlastníctvo sťažovateľa a odporcu v 1. rade. Keďže sťažovateľ už nie je podielovým spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti, nedisponuje už aktívnou legitímáciou v spore o určenie rozsahu jej užívania, a preto, ako sám uvádza, zanikol predmet napadnutého konania. Uvedenému zodpovedajú aj v súčasnej dobe realizované úkony krajského súdu, ktorý 12. júla 2016 vyzval sťažovateľa na oznámenie, či trvá na podanom odvolaní, resp. 16. augusta 2016 na vyjadrenie k názoru odvolacieho súdu o nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľa.

14. Sťažovateľom namietané obdobie nečinnosti tak v skutočnosti trvalo od predloženia veci krajskému súdu v októbri 2012 do decembra 2014, keď krajský súd odstraňoval nedostatky odvolania a zisťoval stav konania vedeného Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 8 C 203/09. Aj keď v ďalšom období krajský súd vo veci odvolania sťažovateľa nekonal, tento postup krajského súdu ústavný súd nepovažuje za neodôvodnenú nečinnosť, a to aj vzhľadom na prebiehajúce rokovania medzi sťažovateľom a odporcom v 1. rade a z nich vyplývajúci reálny predpoklad, že dôjde k prevodu spoluvlastníckeho podielu sťažovateľa k spornej nehnuteľnosti na odporcu v 1. rade, k čomu napokon aj došlo.

15. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže podľa štandardnej judikatúry ústavného súdu vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

16. Z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05).

17. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhoviel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). K takémuto záveru dospel ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto sťažnosti, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Okrem uvedeného podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

19. V nadväznosti na to ústavný súd podľa doterajšej judikatúry vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa ustanovenia § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z.

z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného súdu.

20. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

21. Keďže z ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sťažovateľ sťažnosť na prietahy v konaní podal predsedovi príslušného súdu, a teda ani netvrdí, že sťažnosť nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde prichádzalo do úvahy odmietnutie sťažnosti aj z dôvodu jej neprípustnosti.

22. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

23. V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2016